UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Secunda, an post mortem possit aliquis exco[m]municari? Sic: p[ro] heresi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

a ¶ Preſentem. id eſt fidem dei preſentem cordi ſuo adhibuit.
b ¶ Baptiſmatis.ī.de cõſe.diſtin.iiij.ſanctum, et capi. quomodo.ſ.diſt.xxxij.§.verum.
c ¶ Eſſe.ſ.j.queſt.j.dominus declarauit.
d ¶ Peruerſitate.ſ.j.q.vij. conuenientibus.
e ¶ Prodeſſe.ī.de conſe.diſt.iiij.tunc valere.
f ¶ Iniquus eſt. ab initio nõ ex poſt facto.

h ¶ Et neſcit. ꝙ eccleſia contradicit, vel neſcit de facto: ſed eſt ignorantia craſſa.
i ¶ Humanius. Hec ꝗ ſnia potior eſt ⁊ ceteris ꝑponēda que maiori nitit̃ pietati.ix.diſt.ſana.ff.de pac.maiorē.
k ¶ Sine oblatione.ſ.xij.q.ij.de viro.⁊.xxxij.queſt.ij. latorem.

S I quis dederit. ¶ Caſus. Hoc cap.diuidit̃ in tres ꝑtes. In prima ꝑte dr̃ ꝙ ſi qͣs dederit vel acceperit corp⁹ chriſti de manu hereticorū ignorans per ignorãtiam iuris ꝙ eccleſia hoc cõtradicat: ſi poſtea intelligit, abſtineat per annũ, ſi autẽ bene ſciebat.x.annis peniteat. Alij tamen dicũt.vij. alij ṽo.v. In ſcd̃a parte dicitur ꝙ ſi qͣs ꝑmittat hereticũ in eccleſia miſſã celebrare neſciens hoc eſſe malum.xl.dies peniteat. ſi autem hoc fecerit ꝓpter reuerẽtiã ipſi⁹, ꝑ annũ peniteat. ſi ṽo i cõtẽptũ eccl̃ie ꝑmiſerit, hereticus reputetur niſi penitentiam agat: quã facturus erit per annos.x. In.iij.parte dr̃ ꝙ ſi qͣs ab eccleſia catholi.receſſerit, et ad hereſim aliqͣs ꝑſuaſerit, ſi reuertat̃.xij.annis peniteat: ſicut i canone continet̃. Secunda ibi: Si quis permiſerit. Tertia ibi: Si receſſerit.
g ¶ Dederit. ar. hic elicitur ꝙ ignorãtia iuris partim excuſat, ſ; nõ ex toto: releuat quidē penã: ſed nõ abſorbet culpã. Simile inuenitur.lxxxij.diſt.plurimos.xxviij.diſtinc.pbr̃m.viij. diſtin.conſuetudo.ī.de conſe.diſt.ij.ſcriptura.xxx.q.j.de his.ſ.lij.diſt.ca.j.de conſe.diſt.iiij.retulerunt.

Ignorãtia iuris q.i. excuſat.

mus: qm̃ preſentem[a] deũ credidit cordi ſuo vbi vnitatem ſeruabat: et ſine ſancti baptiſmatis[b] ſacr̃o quod vbicũq; inuenit, nõ hoim, ſ; dei eſſe[c] cognouit: noluit ex hac vita migrare. Si quis aũt cum poſſit in ipſa accipere, aliqua mẽtis peruerſitate[d] elegerit in ſchiſmate baptizari: etiam ſi poſtea venerit ad catholicã eccleſiã, certũ eſt illi ꝓdeſſe[e] ſacramẽtum qd̃ alibi accipi poteſt, prodeſſe nõ poteſt, peruerſus et iniquus eſt[f]: et tanto pernicioſius, quanto ſcientius.

Item Julius papa.

¶ Per annum peniteat q̃ de manu heretici neſciẽs ꝓhibitam communionem accepit.

SI qͣs dederit[g] aut acceperit cõionē; de manu heretici: et neſcit[h] ꝙ catholica eccl̃ia cõtradicit: poſtea intelligẽs, vnum annũ integrũ peniteat. ſi autẽ ſcit ⁊ neglexerit et poſtea pniam egerit: decem annis peniteat. alij iudicãt ſeptem: et quidã humanius[i] vt quinq; annos peniteat. ¶ Si qͣs ꝑmiſerit hereticu; miſſam ſuã celebrare in eccl̃ia catholica, et neſcit.xl. dies peniteat. ſi ꝓ reuerẽtia eius, annũ vnũ peniteat. ſi ꝓ dãnatione eccl̃ie catholice, et conſuetudinis romanorũ: proijciatur ab eccl̃ia ſicut hereticus, niſi habeat penitentiã. ſi habuerit, decẽ annos peniteat. ¶ Si receſſerit ab eccleſia catholica in cõgregationem hereticorũ, et alijs ꝑſuaſerit, et poſtea penitentiã egerit, duodecim annos peniteat: tres extra eccleſia;, ſeptẽ inter audiẽtes, et duos adhuc extra cõionẽ. De his ita in canone dr̃ vt.xij.annis cõionem ſine oblatione[k] percipiant.

Item Gregorius papa.

¶ Potius eſt mortem arripere, q̃ de manu heretici cõmunionem accipere.

C Epit Ermigildus rex[l] iuuenis terrenum regnũ deſpiciẽs, ſed forti deſiderio celeſte q̃rens, in cilicijs iacere vinculat⁹: et ideo oĩpotenti deo ad ſe cõfirmãdũ preces effundere: tantoq; ſublimius gloriã trãſeuntis mũdi deſpicere, q̃to et religatus agnouerat nil fuiſſe[m] qd̃ poterat auferri. Superueniẽte aũt feſtiuitatis paſchalis die, intẽpeſte noctis ſilentio ad eũ perfidus pater Arrianu; ep̃m miſit: vt de eius manu ſacrilege conſecrationis cõionem ꝑciperet[n], atq; per hoc ad gr̃am pr̃is redire mereretur. ſed vir deo deditus, Arriano ep̃o veniẽti exprobrauit vt debuit: eiuſq; a ſe perfidiã dignis increpationibus repulit: q2 etſi exterius iacebat ligatus, apud ſe tñ in magno mẽtis culmine ſtabat ſecur⁹. Ad ſe itaq; reuerſo epiſcopo Arriano pat̃ infremuit: ſtatimq; ſuos apparitores miſit, q̃ cõſtantiſſimũ cõfeſſorem dei illic vbi iacebat occiderũt.

¶ Queſtio.iij.

Q Uod ãt poſt mortem nullus excõmunicari valeat vl̃ abſolui, ex vbis euangelij monſtrat̃:

C Epit. ¶ Caſus. Ermigild⁹ rex iuuenis nolebat hereſi arrianorũ cõſentire: et ideo a patre ſuo eſt in carcere relegatus. Superueniẽte autem paſchali die reſurrectionis, miſit pat̃ ep̃m arrianum ad Ermigildũ vt de manu eius cõionem acciperet: vt ſic pr̃i recõciliaret̃. quod cũ facere nollet, pat̃ ſtatim iuſſit eũ ab apparitorib⁹ ſuis occidi: ⁊ ipſi eũ icõtinẽti occiderunt.
l ¶ Rex. arg. ꝙ filius regis rex vocari debeat licet regnũ non habeat. ⁊ eſt arg. ꝓ comitib⁹ teuthonie ⁊ italie: iam eñ dñs eſt, et ſola adminiſtratio deeſt. ff. de libe. et poſthu.l.in ſuis.
Regis fili⁹ rex vocari debet.
m ¶ Nil fuiſſe.id eſt parum.
n ¶ Perciperet ratione. quare liceat i neceſſitate ab heretico recipere baptiſma et nõ corp⁹ chr̃i, habes.ſ.e.in nota.cu; extrema. Itẽ no. ꝙ in neceſſitate poſſum ſocio cõfiteri.de pe.di.j. quẽ penitet. Item reconciliatione petere.de ↄſe.diſ.iiij. ſctm̃. Idẽ poſſet dici de vnctione olei. Sed de oĩbus que ſpectant ad officiũ ſacerdot̃, illd̃ ſolũ licere laicis credo etiã in neceſſitate: de q̃bus expreſſu; inuenio. Joan.
Neceſſitatis occaſione multa licẽt.

Q Uod autē. ¶ Hec.q.diuiditur in.ij.ptes, in quarũ prima ꝓbat per.v.ca. ꝙ null⁹ poteſt ligari vel ſolui poſt mortem, ſupple niſi in tribus caſibus poſitis in ſumma. Scd̃a ibi: His authoritatibus. Jo.de fan.

¶ Caſus. Hic intitulatur.ij.q.qua queritur vtrum poſt mortē aliquis valeat cōdemnari vel abſolui. Et reſpondetur ꝙ nō valet cōdemnari vel accuſari de crimine niſi in quibuſdam caſibus. ſi de hereſi accuſetur: vel ſi hereticos inſtituit heredes: vt.j.eo.capi.vlti. vel ſi deceſſit in notorio crimine: vt ſ.lxxxviij.diſt.neqꝫ et.ſ.,xxi.q.iiij.placuit. poteſt etiā in alijs caſibus qs accuſari,ꝓpter bona: vt de apoſtaſia: vt C.de apo.apoſtatarum. et de crimine leſe maieſtatis: vt C. ad.l. iul. maie. meminiſſe. ꝛ de crimine perduelliōis et repetundarum: vt.ff. de accu.l. ex iudicio.et de crimine peculatꝰ: vt.ff. ad.l.iul.peculatus l.vlti. abſolui vero poſt mortem quis non poteſt: niſi ꝓbetur ꝙ in vita ſua iniuſte fuit excommunicatꝰ: vt.j. ca. vlti. et niſi in vita abſolutionem petebat: nec ſtetit per eū quin abſolueretur: vt ex̄ de ſentē. excō.a nobis. Probat ergo Grat. in hoc.§.ꝙ in vita ſua poteſt quis ligari vel abſolui: poſt mortem vero minime: ꝛ hoc probat authoritate euangelij.

b ¶ Sub terra. hoc falſum eſt.ex̄ de ſen.exc.a nobis.ij. De communione. ¶ Caſꝰ. Quidā fuerunt in excōicatione defuncti: quare ruſticus eps̄ Narbonēſis queſiuit a Leone papa vtrum ſit eis communicandum poſt mortē. Et reſpōdet ꝙ nō: ſed dei iudicio ſunt reſeruandi. Nam quibꝰ viuis non communicamus, nec mortuis communicare debemus.

Mat. xvj.c.

quibꝰ dicit: Quodcunqꝫ ligauerꝭ ſup terrā[a] ꝛc. Sup terrā (inqt) nō ſub[b] terra: oſtendens ꝙ viuētes ꝓ varietate ſuorum meritoꝝ ſoluere poſſumꝰ ꝛ ligare, de mortuis autē ſentētiā ferre non poſſumus.

Unde Leo papa ſcribēs Ruſtico Narbonenſi epō.

¶ Nō poſſunt ab eccleſia abſolui poſt mortē q̄ in hac vita ab ea noluerunt abſolui.

De cōmunione[c] priuatꝭ ꝛ ita defunctꝭ, hoꝝ cauſa iudicio[d] dei reſeruāda eſt: in cuiꝰ manibꝰ[e] fuit vt taliū obitꝰ nō vſqꝫ ad cōmunionis remediū differreꝶ. nos autē q̄bꝰ viuētibꝰ nō cōmunicamꝰ[f], mortuis cōmunicare nō poſſumꝰ.

Itē Gelaſiꝰ papa fauſto magiſtro fungēti legationis officio apud Cōſtātinopolim.

¶ Eccl'ia viuētes poteſt ligare vel ſoluere, nō mortuos.

Legatur ex quo[g] eſt religio chriſtiana, vel certe detur exēplū[h] in eccl'ia dei, a q̄buſlibet pōtificibꝰ, aut ab ipſis apoſtolis, aut ab ipſo deniqꝫ ſaluatore veniā[i], niſi ſe[k] corrigētibus[l] fuiſſe[m] cōceſſam. auditū enim ſub iſto celo non legitur omnino, nec diciꝶ qđ ex eorū voce depromitur: Date veniam nobis dum tamē nos in errore duremꝰ. Id q̄qꝫ pariter etiam oſtendant qui nobis canones nituntur opponere: quibus hoc canonibus, regulis, qua lectione, quove documento ſiue a maioribus noſtris, ſiue ab apoſtolis ipſis (quos potiores merito fuiſſe non dubium eſt) ſeu ab ipſo ſaluatore dn̄o, q̄ iudicaturus creditur viuos ꝛ mortuos[n]: ſiue factū eſt vnq̄ꝫ, vel faciēdū eſſe mandatur. Mortuos ſuſcitaſſe Chriſtum legimꝰ: in errore mortuos abſoluiſſe non legimus: ꝛ q̄ hoc tm̄ faciēdi[o] ſolus habuit poteſtatē, beato Petro apl'o principaliter mandauit:

c ¶ De cōmuniōe, ſupple dicimus.
d ¶ Judicio.ſ.xj. q.iij. quicūqꝫ intra ſ.xxiij.diſtin. quorundam.
e ¶ Manibꝰ.j.de pe.diſtinct.iiij.ſi ex bono.
f ¶ Non cōmunicamus. nec cōmunicare debemus. ꝛ ſic ſoluitur contra .j.de pe.diſt.j.multiplex.§. his autē qui. vbi dicitur ꝙ ſi conſtat per indicia ꝙ conuerti voluit, orandū eſt ꝓ eo in eccleſia vt.xxvj.q. vj.his qui extra de ſenten. excō. a nobis.ij. qꝛ ex quo ꝑ eum non ſtabat, ei cōmunicare debemus: ꝛ ita eſt abſoluendus poſt mortem. ex̄ de ſen. excom.a nobis.

Legaꝶ.§ Caſus. Quidaꝫ heretici in ciuitate conſtantinopoli poſtulauerunt a fauſto ſedis apoſtolice legato vt veniam eis concederet: nolebant tamen corrigi de errore. Item petebant ꝙ illi heretici qui iam defuncti fuerant, abſoluerentur. quare legatus ille queſiuit a Gelaſio vtrum hoc eſſet faciendum et reſpondet ꝙ non: quia ſub iſto celo nec exemplum inuenitur vt aliquibus remanentibus in errore venia concedatur. Preterea Chriſtus mortuos ſuſcitauit: in errore vero defunctos nunq̄ꝫ legitur abſoluiſſe. Et hoc probat authoritate euangelij dicentis: Quodcunqꝫ ligaueris ſuper terram ꝛc.

¶ Quod autē. ſummā iſtius ſcđe queſtionis collige.j. e. ca.vlti. et extra de ſen.excom.a nobis.ij. Sed not. ꝙ poſt mortē nō pōt quis accuſari † niſi in tribus caſibꝰ. De hereſi.j.c.vlti. Uel ſi hereticos inſtituit heredes. ex̄ de here.ſi quis epūs. Uel ſi in notorio crimine deceſſerit.lxxxviij.diſt.neqꝫ.ſ.xxi.q.v.placuit. Alij vero volūt plures caſus addere, ꝙ vbicūqꝫ pōt agi de crimine ꝓpter bona alicuius, ſemper poſſit accuſari: vt in crimine leſe maieſtatis, hereſeos, repetundarū, ꝛ alijs. C.ad.leg.iul.ma.l. vlti. C.de here.manicheos.ff. de accu.l. ex iudiciorū. C.ſi reus. vel accu.l.vlt. C.de apo. apoſtatarū arg. extra qui ſi.ſint legi. cauſam. Sed dic ꝙ leges non permittunt aliquem accuſari poſt mortem, niſi ꝓpter bona tantū: non ꝙ excommunicetur, vel alia pena afficiatur, niſi in filijs. vj.q̄ō.j.§. verum vnde conſiderata legis intentione que tantū ad bona agit, patet ſm̄ eam ꝙ accuſari non pōt vt excōmuniceꝶ: ſed de quocunqꝫ crimine ciuiliter agi poſſe cōtra defuncti heredē ꝓpter dāna illata reſarcienda. et hoc ſm̄ canonicā equitatē: arg.xvj.q.vj. ſi epm̄. extra de rap.c.pe.ex̄ de vſu.tua. licet ſꝫ leges ſecus diſtinguitur. Procedit hoc modo in hac queſtione. primo probat vſqꝫ ad.§.his authoritatibus. ꝙ non poteſt excommunicari poſt mortem: abinde contrarium.

a ¶ Super terrā. Niſi cum iam eſt in aliqua arca mortuus etiam ſuper terram. arg. ff. de reli.l.diui.

† Accuſari poſt mortē an poſſit aliquis. † Quia crimina morte extinguunꝶ.xxiij.diſtinc.c. quorūdā.ff.ſo.eo.q̄ ante ſniam mor.ſi cōſū.l. vlt. ſed fallit in caſibus ſeqꝫ.

g ¶ Ex quo eſt.i.incepit eſſe.
h ¶ Exemplum.ſ.diſt.xx.de quibus.
i ¶ Ueniā. vt.ſ.di.l.abſit.et.c.ſi quis prepoſtera.ſ.diſtinc.iiij.deniqꝫ.contra. ſꝫ hic veniā.i. remiſſionē peccati: ibi veniam.i.impunitatem.
k ¶ Niſi ſe. penitentibꝰ tm̄ delicti veniā indulgemꝰ.C. de here.manicheos.vt.j.de pe.diſt.j.neminem. ꝛ de conſecra.diſt.iiij.omnis qui.
l ¶ Corrigētibꝰ.ſ.di.ix.ego ſolus.ſ.iiij.q.iij.ſola.
m ¶ Fuiſſe. nā non ſolū merita ſed etiā corpora nobis defecerunt.xxiiij.diſt.fraternitatis.
n ¶ Mortuos. vt lazarum. † extra de ſenten.excom.a nobis. Uel intellige de mortuis per peccatum. de peni. diſt.j.§.hoc idem probatur.
o ¶ Faciendi.i.pctā dimittere: mortuum ſuſcitare.

† Jo.xj. et filiū vidue luce.vij. et mar.v.c.

Quodcunq̃ ſolueris ſup terram, erit ſolutū et in celis[a]: et quodcunq̃ ligaueris ſup terram ꝛc̃. Super terrā (inquit) nam in ligatione defunctum, nunq̃ dixit eſſe abſoluendū[b].

Item Urbanus Guilimundo epiſcopo.

¶ Nō opʒ ab eorū eleemoſynis poſt mortē abſtinere, qbus in vita cōicare nō deſtitim⁹.

SAne qđ ſup Richardo filio borelli vr̃a fraternitas ſe egiſſe innotuit pro zelo dei[c], ꝛ aīarū ſalute, et charitate laudamus: ſed non eſt adeo timendum, non adeo eſt vobis ab eius eleemoſynis abſtinendū. Inter ceteros quippe noſtre fidei patres beat⁹ Leo papa doctor egregius: quibus viuis (inquit) nō cōmunicamus, nec mortuis cōmunicare debemus. Conſtat ergo, quibus viuis (vt ex oppoſito[d] loquamur) cōicamus, mortuis quoq̃ cōicare poſſumus. Nos plane inter duo oppugnātia poſiti, inter ipios vcʒ ꝛ ſchiſmaticos[e]: ſchiſmaticiſ vllo modo[f] cōicare nō poſſum⁹, aut lʒ peccatorib⁹ ꝓo ꝛ predonib⁹[g] diſpēſatiue ꝓpterea cōicam⁹, qꝛ ꝛ eccleſiam hacten⁹ ſuſtētauerūt, ꝛ fideles ſe in poſterū pollicentur: alioquin oportet nos de hui⁹ mundi partib⁹[h] exire: ſub qua etiā ſpōſione nos eis nuper in beati Petri natalitijs abſolutionē indulſim⁹. quia ergo predict⁹ vir, neq̃ excōicat⁹ nominatiue[i], neq̃ cōicās cū excōicatis ex nomine exijt[k], ſʒ in dñi ſui fide atq̃ ſeruitio permāſit: licet nobis[l] diſpēſatiue. i. q̄diu eos patimur, eoꝝ eleemoſynis cōmunicare, ꝛ defuncti animam chriſtiane religioni omnibus modis adunare.

Itē Gelaſi⁹ papa vniuerſis ep̄is per dardaniā, ſiue per illyricum conſtitutis.

¶ De eodem.

NEc quiſq̃ vobis omnino perſuadeat achatio preuaricationis ſue crimē fuiſſe laxatum: quia qui poſtq̃ in collegium recidens prauitatis iure meruit ab apoſtolica communione ſecludi, in hac eadē perſiſtēs damnatione defunctus eſt: abſolutionem quam ſuperſtes[m] non queſiuit omnino, nec meruit, nec mortuus iam poteſt impetrare. ſiquidē ipſis apl̃is Chriſti voce delegatum eſt: Que ligaueritiſ ſuper terrā, ꝛ reliqua. Ceterum de eo qui in diuino iudicio eſt conſtitutus, nobis fas non eſt aliđ decernere preter id in quo eum dies ſupremus inuenit[n].

pe. di. j. verbum de conſe. diſt. iiij. nemo tollit.

a ¶ Et in celis. Hoc intellige de vera ligatione. nā iam vere ligatus non eſt qui quo ad deū abſolutus eſt. extra de ſenten. excom. a nobis. aliter etiam M. et H. exponūt hanc authoritatem: Quodcunq̃ ligaueris ſuper terrā. i. inter viuos. q̄tum ad ipſum ligantem q. d. dum tu es ſuper terram, ligare potes: ꝛ mortuum tantum quo ad eccleſiam.

Qđcūq̃ ligaueriſ ꝛc̃. qualr̃ intelligit. Mat. xvj. c.

b ¶ Abſoluēdū. ſ. diſt. lv. ſi euangelica. arg. ff. de teſti. queſitum. Argu. ɔ̄ ff. de ſpon. oratio. ſed iſtius brocardi ſolutionem habes in textu. xxxiij. q. ij. quos deus.

SAne. ¶ Caſ⁹. Quidam nomine richardus in prelio mortu⁹ fuit: q̃ predo extiterat ꝛ ſpoliator: ꝛ propter hoc fuit excōmunicatus, ſed nō nominatim: quare guilimundus ep̄s nolebat orare pro ipſo, vl̃ oblationes recipere pro eo. vnde ſup hoc cōſuluit vrbanum: qui ſup hoc eum commendans reſpondit ſe eum abſoluiſſe, cū ipſe ꝓmiſiſſet ſe ſatiſfacturū: et mortuus fuit in ſeruitio dñi ſui. ꝛ ideo dicit vrbanus ſibi eſſe communicandū in orōnibus ꝛ eleemoſynis pro eo recipiendis. Et ꝙ ſit ei cōmunicandum ꝓbat authoritate leonis, inducendo eā a contrario ſenſu: ꝛ faciēdo diſtinctionem inter ſchiſmaticos ꝛ alios peccatores, dicit ſchiſmaticis nullo modo eſſe communicandum: predonibus vero vel alijs peccatoribus diſpenſatiue communicam⁹ tum qꝛ ſuſtentauerunt eccleſiam: tum qꝛ ſe pollicenẗ ſatiſfacturos. ideo dicit diſpenſatiue: qꝛ ante actā penitentiam eis ſacramenta conceduntur.

c ¶ Pro zelo dei. Et ita lʒ factū reprobeẗ, intentio tamē commēdatur. Arg. de conſe. diſt. iij. perlatum. alias nō. contra: Sola volūtatis forma mouebat opus. ꝛ, Quicquid agunt homines ꝛc̃.

Ad h⁹ xiiij. q. iij. c. vl.

d ¶ Ex oppoſito. Ex ſenſu contrario, immo ex contrarijs: arg. de pe. diſt. ix. ca. j. viij. q. j. ſciendum. arg. xxxiij. q. v. qui ſitit.

e ¶ Schiſmaticos. De numero quoꝝ eſt Richardus

f ¶ Ullo modo. ſ. ea. q. j. ſchiſma.

g ¶ Et predonibus. de quibus quid iuris ſit ſi aliena non reſtituant, quere extra de raptoribus. ſuper eo. et xiiij. q. vj. ſi res.

h ¶ Partibus. ſ. ij. q. j. multi.

i ¶ Nominatiue. Per hoc dixit hic Martinus figens hic pedē, ꝙ ſi quis coīcaret ei qui incidit in canonē: ante q̄ denuncietur, nō erit excōicatus: ſʒ confunditur. ex̃ de ſentē. exc. cum deſideres. Nec multū facit pro eo qđ dicit nominatiue. non enī refert an ꝓprio nomine, an alijs indicijs excommunicetur quis. ff. ſi cer. pe. certum.

Excōicat⁹ eſt qui cōicat excōicato a canone, ante denunciationem.

k ¶ Exijt. ſup. nec alr̃ as erat in aliquo pctō publico quia tunc idem eſſet: vt ſ. e. q. in prin.

l ¶ Nobis diſpēſatiue. Queritur l quo fuit diſpenſatum, cum hoc non poſſit ei denegari? Dic ꝙ ideo dr̃ hoc qꝛ omnes vie domini miſericordia et veritas. xxxiij. q. ij. admonere. Ul̃ ideo dicit diſpenſatiue: qꝛ non cōpellebant eum ad ſatiſfactionē. Ul̃ hec ideo fuit diſpenſatio qꝛ cum potuiſſet compelli ad ſatiſfactionem non fuit cōpulſus. poſſunt tamen heredes eius cōpelli vt extra de rapto. in literis. ij. qō. j. in primus.

Vie dñi ſunt miſericordia et veritas.

Vl̃ dic ꝙ ideo dicit diſpēſatiue: qꝛ ante actā penitentiā ei ſacramēta conceduntur. B. Vl̃ dic diſpēſatiue. q. d. nō denegauit, niſi pmo ſatiſfeciſſet. ex b verbo, ſiſ. ex parte. Jo. d f. Uſurario poſt mortē non eſt cōicandus.

NEc quiſq̃. ¶ Caſ⁹. Quidam dicebant communicandū eſſe achatio poſt mortem dicētes ꝙ papa abſoluerat eū in vita. ſuper quo dubitātes epiſcopi dardanie ꝛ Jllyrici queſierūt a gelaſio verū hoc eſſet verū. Qui reſpōdet achatiū nunq̃ fuiſſe abſolutū in vita: ꝛ ideo poſt mortē nō eſt ei cōmunicandū: nec abſolutionē quā nō q̄ſiuit viu⁹, p̄t mortu⁹ impetrare: qđ ꝓbat authoritate euāgelij. ꝛ nō ſolū nō eſt ei cōmunicādū, ſʒ etiā nulli đ ɔſortib⁹ ſui erroriſ. Ei⁹ noīe. ſ. achatij.

m ¶ Superſtes. Arg. ꝙ lʒ heredes vſurarij ſatiſfaciāt de vſuris, vſurario tamen poſt mortem cōmunicandum nō erit, ſi ſuperſtes abſolutionē ꝛ penitentiā non queſiuit: arg. ſ. xxvj. q. vj. qui recedunt. arg. extra de ſen. exco. a nobis. vide. c. ij. de vſu. li. vj.

n ¶ Jnuenit. Nā in eo loco q̄s cōuenit, in quo reperiẗ

iij.q.vj.ca.j.de peni.diſtin.j.nunquid cain.C.vbi quis decur.vel cohor.l.vlti. Domini legum intelligunt ſi ibi habet forum ratione rei petite, vel ratione contractus vel criminis: licet P.dixerit ꝙ vbicūq; reus reperitur, poſſit conueniri: vt.C.vbi de crimi.agi opor.l.j.B.

a ¶ Atq;.ſupple niſi aliud debetis facere.

b ¶ Nomine.i.errore eiᵘ ⁊c̄.quo errore obligati ſunt diabolo.nā nomen accipit pro obligatione.ſ.e.qō.j.aduocauit. Vel dic, non debetis participare cum aliquo eoruz prorſus (niſi pro ſed ⁊c̄.) ſed refutare nomē eius et complices ⁊c̄.

c ¶ Damnationis. ¶ Relaxare.ſ.xj.q.iij.q iubēte.ſ.e.legit.

ij.ps. ¶ His authoritatibus. ¶ Hec eſt ſecunda pars.q.ſm Joan.de fan.

¶ Casᵘ. Dicit nūc Gratianᵘ per predictas authoritates eſſe probatum ꝙ viuos et nō mortuos ligare poſſumus, vel abſoluere: nunc vero dicit ꝙ hoc non eſt intelligendum de quolibet crimine. ſūt eñ quedā crimina de quibus poſt mortē quis accuſari poteſt vel dānari: vt pote de hereſi. et ad hoc inducit ſequens cap.

atq;[a] ideo niſi eiᵘ noīe[b] refutato, ceteriſq; cōſortibus huius erroris, cū nullo prorſus eorū participare debetis mēſe dñice puritatem: quam maiores noſtri ſemper ab heretica magnopere ſeruauerūt pollutione diſcretā. Item Leo papa.

¶ Incorrigibilis dānationis ſentētia relaxari non poteſt.

Damnationis ſentētiā qcūq; merež accipe, ſi in ſuo ſenſu voluerit pmanere, nullus relaxare[c] poterit.

His authoritatibus pbatur ꝙ viuētes nō mortuos[d] ſoluere poſſumᵘ vel ligare. verum hoc nō de omni crimine intelligēdū eſt. ſunt eñ qdā crimina de qbus etiā poſt mortē accuſari pōt qlibet vel damnari: veluti hereſis. Vñ in prima actiōe quinte ſynodi legitur.

¶ Heretici etiā poſt mortem ſunt excommunicandi.

Sane[e] profertur a quibuſdam q dicunt oportere poſt mortez hereticos anathematizari, et ſequi in hoc doctrinā ſctōꝝ patrū, qui non ſolū viuētes hereticos cōdemnauerunt, ſed etiā mortuos: ſicut eos[f] qui iniuſte condēnati ſunt, reuocauerūt poſt mortem[g]: ⁊ in ſacris dicticis[h] ſcripſerūt: qđ factū eſt in Joanne ⁊ in Flauiano religioſe memorie epis cōſtantinopolitanis. Item in actione.v. Auguſti. ait: Et ſi forte iſti libri ita deſignant[i] traditorem ſuuz, ſicut dominus deſignauit iudā: legatur in eis noīatim expreſſe vel cecilianum[k] vel eius ordinatores eorūdē libroꝝ[l] fuiſſe traditores: et niſi eos anathematizauero, ipſe cum eis iudicer tradidiſſe. ¶ Que modo recitata ſunt, Auguſti. ſancte memorie conſuluit ⁊ ſtatuit teneri ab initio in eccleſia. Impium eñ dogma iā inculpatū eſt ⁊ condemnatū: ⁊ eos q tali dogmati obnoxij ſunt, anathematizari voluit eccleſie traditio licet etiam mortui eſſent. ideo ſancte memorie Auguſt. dicit: ſi modo conuincerež cecilianus de his que inferūtur ei etiā poſt mortem eius illum anathematizo. Itē multi epiſcopi congregati ſunt, et quedam de diuerſis cauſis ad eccleſiaſticum ſtatū pertinentibus diſponentes, de ipſis ſtatuerūt defunctis q ſuas facultates hereticis reliquerunt[m] vt etiam poſt mortem anathe

d ¶ Nō mortuos. Licet etiam mortui eſſent. Sed videtur ꝙ iſte poſt mortem non poſſit excōmunicari: quia admonitio ſemper debet precedere vindictam.xij.qō.ij. indigne. ita ⁊ abſens non poteſt excommunicari.iij.q.ix. abſens. Sed dic in hoc caſu ſpeciale eſſe. Vel dic ꝙ fuit admonitᵘ a canone.xxiij.q.v.adminiſtratores. Sed qd ſi aliquis voluit eum defendere: nūquid admittetur? ſic ff.de procur.ſeruum.§.publice.et maxime cum in cauſa criminali pro inuito quis poſſit appellare.ff.de app.non tantū. Sed qūo admittetur cum non poſſit cauere de rato? ſed ratū videtur habere, ex quo non opponit obicem contrarie voluntatis.de conſe.diſt.iiij.queris ⁊c.

Excōicatio an poſſit pᵒ mortem in aliquez ferri.

Sane profertur. ¶ Caſus. Hoc ca.diuiditur in tres partes. In prima dicitur ꝙ quinta ſynodus quoſdam hereticos poſt mortem excommunicauit. ſed quidam dicebant hoc eſſe iniuſtum, alij vero iuſtum putabant. quare.v.ſynodus commendat eos qui dicunt poſt mortem poſſe hereticos anathematizari: et iniuſte damnatos poſſe reconciliari. In ſecunda oſtendit ꝙ heretici qui bona ſua hereticis reliquerunt, iuſte poſt mortē anathematizantur. et ad hoc probandum inducit authoritatem Aug. et quatuor exempla ſanctoꝝ: ſcz Rabani, ⁊ eccleſie Conſtanti. et Theophili, et Vigilij pape: q omnes hereticos anathematizauerunt. In tertia dicitur ꝙ ſupradicta ſynodus hec exempla oīa approbauit. Secūda ibi: Itē in actione. Tertia ibi: Itē ſancta ſynodus dixit. Que modo verba ſūt ſynodi. Itē multi, verba ſunt ſynodi. Item ſi vera ſunt, verba ſūt Augu. dicis o Auguſtine dicticis, id eſt tabulis, chartis, vel colūnis in quibus ponebāž imagines patrū in ſuo cathalogo. Romanorum, id eſt conſtātinopolitanorū. hic rome, id eſt conſtantinopoli.

e ¶ Sane.i.bene et ſapienter.

f ¶ Sicut eos.ſ.xi.qō.iij.quicunq;.ſ.e.q.de communione.

g ¶ Poſt mortez. cōtra.xxiij.di.quorundam. et eē qui fi.ſint leg.cauſam. ſed ſpeciale eſt hic et in caſibus quos not.ſ.in prin.queſtionis.

h ¶ Dicticis. dictice ſunt tabule † a dico dicis. vnde Martialis. Clerice dicticam lateri ne dēpſeris vnq;. Et eſt arg.ꝙ ſi in aliquo lapide vel columna inueniatur ſcriptura, fides eſt ei adhibenda vel.arg.iij.q.vij.poſtulatus. ‡ arg.contra.C.de reli.monumentorum.

h ¶ Dicticis. dictice ſunt columne vbi imagines patrū in ſuo cathalogo ponuntur. Jo.

i ¶ Deſignant.j.de conſecratio.diſtinctio.ij. cum omne crimen.

k ¶ Vel cecilianum.ſ.xxiij.q.iiij.ipſa pietas.

l ¶ Eorundem librorum. Sed qd ſi in ſcrinio alicuius inueniantur rationes vel inſtrumenta per que patet eū vſurarium fuiſſe: nunquid poteſt excommunicari? videtur ꝙ ſic, niſi de vſuris ſatiſfecerit. ‡ quod tamen nō eſt verum vbi occultum fuit.

m ¶ Reliqrunt. vt extra de here.ſi quis epiſcopus. nec eſt ita in alijs illicitis collegijs. nam licet non poſſit legari illicito collegio, poteſt tamen cuilibet de collegio.ff.de reb.dub.cum ſenatus.

† id eſt aſſeres d cera. Jo.d.f.

‡ Adde Bar. et oēs i.l.monumētoꝝ.j.gl.alle.et qđ no.glo.in.l.i teſtamento.la pmiere.in ver.ſcriptura.iuncto tex.ff.de cōdi.⁊ demon.p Bar.in l.j.d al.ſcriben.et.Bal.in.l.vel qđ.ff.d reli.et Bar.in l.j.§.fi.ff.d bo.poſ.ſm tab.

‡ Nā i ɔtumacia videtur eſſe defūctᵘ ⁊c.vt dr.j.e.i gl.ſz qualiter ⁊c.⁊ addo qđ dr.ſ.e.ne qſq;.in gl.argu.ꝙ.Archi.

a ¶ Anathemati. Arg. ꝙ cognito errore etiã poſt mortem excommunicantur heretici.
b ¶ Mõſtrari. Sed q̃rit̃ demõſtrabit̃ iſtud? Dicũt q̃dã ꝙ denunciatiue. et ſatis videt̃ hec ratio ſufficere. tñ ſi denũciatiue ꝓbaretur ꝫ quẽ viuẽtẽ aliq̃d et nollet corrigi, excõicaret̃. aut iſte eſt i cõtumacia: in quã deuenit ex culpa ſua: a qua non põt exire: et iõ põt excõicari. Quidaʒ tñ dicũt (cũ q̃b⁹ eſt h.) ꝙ nõ eſt aliq̃s admittẽd⁹ denunciatiue: immo opʒ ꝙ inſcribat ſe et ꝙ ſe obliget ad talionẽ. iiij. qõ. iiij. ca. ij. Sed cui pene ſupponet̃? Dico ꝙ ei cui ſupponeretur iſte ſi viueret: ſed non cuimodo ſuppinit̃. nec mirũ: cũ grauı⁹ ſit peccare i mortuũ q̃ʒ i viuũ: vt. C. de ſepul. vio. qui ſepulchra.

† cõcor. text. i. l. quiſq̃s. cum ibi not. C. ad leg. iul. maie. not. i l. j. C. de libe,

Peccare grauı⁹ eſt i mortuũ q̃ʒ in viuum.

c ¶ Item romanoꝝ. i. conſtantinopolitanorum.
d ¶ Nec i fide peccaſſet. tñ: ſed i ro. põ. ſniam excõicationis ꝓtulit: vt di. xi. xxj. diſti. intãtũ. vel non peccauit in fide vt eẽt inuẽtor hereſis, ſʒ veteris imitator: vel articulos fidei tenebat ſed aliter errabat: vt. s̃. xv. diſ. c. j. argu. xl. diſt. ſi papa. cõtra. ſʒ hoc de cõſtantinopolitano.
e ¶ Origenẽ. non loquit̃ hic de Origene de quo habemus. j. e. q. iij. quidam. ver. origeniani. aliũ eñ erroreʒ habuit iſte: q̃a dixit oẽm hoiem eſſe ſaluãdũ: per illud Nil odiſti eoꝝ q̃ feciſti. et ita dicebat deum adeo miſericordẽ, ꝙ non iuſtũ. ꝓterea dixit chr̃m iteꝝ paſſuꝝ i aere ꝓ diabolis ſaluandis. ſʒ cũ iſte dãnatas fuerit, nõne ⁊ eius ſcripta? vtiq̃ʒ. ex̃ de her̃. fraternitatis. q̃d eit̃ s̃ ꝙ quedã opuſcula ei⁹ recipiũt̃? dic ꝙ recipiũtur nõ q̃ eius ſunt: ſʒ q̃ ecc̃ia approbauit. ‡ oĩa nr̃a facim⁹ q̃bus auc̃tẽ ipartımur: vt. C. de ve. iu. enu. l. j. §. j.

Salus eterna non oĩbus dabitur.

‡ Dic vt. xv. di. ſctã. ꝟ. itẽ oũ genis.

mati ſubijciantur. † Sũt autẽ et Augu. ſancte memorie epiſtole dicentes ꝙ ſi qui in vita ſua non recte ſapuerunt, licet non condẽnati fuiſſent adhuc viuẽtes, tamen demonſtrato peccato etiã iſti poſt mortem anathemati[a] ſubijciantur.

Item ſi vera ſunt que ceciliano obiecta ſunt, et nobis aliq̃ñ poſſunt monſtrari[b], ipm̃ mortuum anathematizaremus.

Item dicis mihi licere etiam de mortuis iudicare: quia iudicium non tantum deuiuis, ſed etiam de mortuis ſolet fieri.

Item Rabanus ſancte memorie epiſcopus factus Ediſſene ciuitatis, qui in ſacerdotibus reſplenduit, Theodorum Moſophenum poſt mortẽ in ecc̃ia anathematizauit.

Item romanoꝝ[c] etiam eccleſia ante annos paucos Dioſcoꝝ qui fuit papa eiuſdem eccleſie, etiam poſt eius mortem anathematizauit: cum nec in fide[d] peccaſſet: et hoc omnes homines ſciunt qui degũt hic Rome: et maxime q̃ in dignitatibus exiſtunt, qui etiã eidẽ Dioſcoro cõmunicatores permanſerũt vſq̃ʒ ad mortẽ eius.

Item ſi ad tẽpora Theophili ſãcte memorie vel ſuperius, aliquis recurrerit, etiam Origenem[e] inueniet poſt mortem anathematizatũ: quod etiam in iſto fecit ⁊ veſtra ſanctitas, et Vigilius religioſiſſimus papa antiquioris Rome. Item ſancta ſynod⁹ dixit: Sufficiũt que dicta ſunt ⁊ ꝓlata, eccleſiaſticam traditionẽ demonſtrare, ꝙ oportet hereticos etiam poſt mortẽ anathematizari.

Item in actione quarta ſancta ſynodus dixit: Augu. ſancte memorie qui inter epiſcopos Aphricanos ſplenduit, diuerſe epiſtole ſunt recitate ſignificantes q̃ opʒ hereticos etiã poſt mortem anathematizari. Talem autem eccleſiaſticam traditionem ⁊ alij Aphricani epĩ reuerendiſſimi ſeruauerunt: ſed ⁊ Romana ſancta eccleſia quoſdã epõs etiã poſt morteʒ anathematizauit: licet in vita ſua pro fide non eſſent accuſati: et vtrũq̃ʒ apud nos habita geſta ſignificant.

¶ Queſtio. iij.

Quod autẽ ꝓ peccato alicui⁹ tota familia excommunicanda ſit, multorũ exẽplis probatur. Pro peccato nanq̃ʒ[f] ſodomitarum paruuli eorũ qui beneficio etatis paterna flagitia neſciebant, celeſti igne ſunt cõſumpti. Item pro peccato Amalechitarum non ſolum paruuli eorum ſed etiam bruta animalia vſq̃ʒ ad mingẽtem[g] ad parietem iuſſa ſunt a domino deleri. Item Dathã et Abiron authores ſchiſmatis fuerunt contra Moyſem ⁊ Aaron: nec tñ ipſi ſoli, ſed oĩs ſubſtantia eorũ cum ipſis deſcẽdit ad inferos. In nouo teſtamẽto nõnũq̃ʒ peccatis exigentib⁹ grauis peſtilentia deſeuiſſe legitur: que etiam illos

Quod autẽ. ¶ Hec. q. diuiditur in ſex partes: in prima quorũ probat ꝙ nullus pro pctõ dñi ſui debet excõicari, lʒ q̃nq̃ʒ tpaliter puniat̃ vnus pro alio ſine culpa, non ſine cauſa. de quibus multa ponit exẽpla. Scd̃a ibi: Ut ergo. Tertia ibi: Illicita. Quarta ibi: Quia vero. Quita ibi: Qui vero. Sexta ibi. Ido. Jo. de fan.

¶ Caſus. Hic proponitur tertia queſtio qua queritur, vtrum pro peccato alicuius tota familia ſit excõicanda? Et reſpõdet ꝙ triplex eſt pena ſcʒ corporalis, et ſpiritualis, et eterna. Pena corpali vn⁹ ſepe punitur ꝓ alio: vt. vj. qõ. j. ſi q̃s cum militibus. ⁊ j. de conſe. diſtin. j. in ſancta. Pena ſpiritualis duplex eſt: ſcʒ interdicti et excõicationis. Pena interdicti vel ſuſpẽſionis vnus quandoq̃ʒ punit̃ ꝓ alio: vt ex̃ de ſpõ. nõ eſt vobis. Pena vero anathemat̃ vnus pro alio puniri non debet, vt quidam dicunt, niſi enormitas delicti aliũ ſuadeat: vt. j. e. ſi habes. Pena vero eterna vnus nõ punitur ꝓ alio: vt. xj. q. iij. illud. Procedit s̃ Gratian⁹ ſic in hoc. §. nam primo oſtendit ꝙ pro peccato alteri⁹ tota familia ſit excõmunicanda: et hoc ꝓbat quatuor exẽplis. Poſtea reſpõdet diſtiguẽdo: dicens ꝙ filij pro peccato parentum ſepe flagellantur: et hoc ꝓbat duabus authoritatib⁹: ſcilʒ euãgelij ⁊ veteris teſtamenti. ſed pena ſpirituali filij ꝓ peccatis parẽtum non tenent̃ adſtricti ex quo ſunt baptizati. et hoc probat duabus authoritatibus: ſcʒ Ezechielis ⁊ Pauli.

Familia ang delicto dñi ſit excõicanda,

Gen. xix. c.

j. Reg. xv. a.

Num. xvj. c.

f ¶ Pro peccato. s̃. j. q. iiij. §. item peccato achor.
g ¶ Ad mingẽtem ad parietem. i. vſq̃ʒ ad canẽ vel infirmum q̃ ꝓpter infirmitatẽ adheret parieti et mingit.